

מעיינין הפרשה

פרשת שמיני | תש"פ

תוכן עניינים

דברי תורה לפרשת השבוע- 1
הרב מיכאל לסרי על הקורונה - 2
פרקי אבות- 2
באר ההלכה- 3
וזאת החיה- 4
לחידודי- 4

"ואת החזיר כי מפריס פרסה הוא ושסע שסע פרסה והוא גרה לא יגר טמא הוא לכם. מבשרם לא תאכלו ובנבלתם לא תגעו טמאים הם לכם"

במדרש (קהלת פ"א) מובא שלעתיד לבא הקב"ה מוציא כרוז ומכריז ואומר: "כל מי שלא אכל בשר חזיר מימיו יבוא ויטול שכרו!" והרבה אומות שלא אכלו חזיר מימיהם באים ליטול שכר. מיד מוציא כרוז נוסף: "כל מי שלא אכל בשר נבילות וטריפות, שקצים ורמשים יבוא ויטול שכרו!" ויש להבין מפני מה לא יכריז הקב"ה מיד על הכל ומדוע הקדים להכריז קודם על אי אכילת החזיר? את קושיה זו, של רבי יהונתן אייבשיץ, תירץ ה"בן איש חי", במשל נפלא: מלך שנכנס לארמונו ומצא שם שלושה מעבדיו: ראובן שמעון ולוי. ניגש המלך לראובן וציווה עליו שיתענה במשך אותו יום עד רדת הערב, לשמעון ולוי לא אמר דבר. ראובן ולוי לא אכלו כל אותו היום, ואילו שמעון אכל.

בערב קרא המלך לראובן ונתן לו פרס על כך שעמד בציווי. ניגש לוי אל המלך ואמר: "אדוני המלך! אף אני עשיתי היום כאשר ציוית ולא אכלתי, גם לי מגיע פרס!" וכי אני ציויתי עליך שלא לאכול? - תמה המלך, "לא אמרתי לך דבר!". "אכן כן" - נענה לוי, "אולם שמעתי את הציווי לראובן והבנתי שרצונך שלא יאכלו היום". מיד ניגש גם שמעון למלך ואמר: "אדוני המלך! אף אני עשיתי כאשר ציוית ואכלתי היום, גם לי מגיע פרס!". "וכי אני ציויתי עליך שתאכל?" - תמה המלך שבעתים, "והרי לא אמרתי לך דבר!". "אכן כן" - נענה שמעון, "אולם מזה שרק את ראובן ציוית ולא אותי הבנתי שרצונך שאוכל!". כן הוא הנמשל, לו היה הקב"ה מכריז בתחילה שכל מי שלא אכל נבלות, שקצים וכו' שיבוא ליטול שכר, היא באים כמה אומות ויגידו, תן שכר על שאכלנו, כי רק ישראל נצטוו שלא לאכול ולהם לא ציווה ולכן אכלו. לכן מכריז הקב"ה תחילה: "כל מי שלא אכל בשר חזיר מימיו יבוא ויטול שכרו", ואז יבואו ויטענו שמגיע להם שכר בטענה שאף הם לא אכלו מחמת שכך ציווה הקב"ה לישראל, ומשום שהבינו לבד שזה רצון ד' מכך שציווה כן את בני ישראל. ואז מכריז: "כל מי שלא אכל בשר נבילות וטריפות שקצים ורמשים יבוא ויטול שכרו" - ועתה דבריהם נסתרים: אם לא אכלו חזיר מפני ציווי היהודים, מדוע אכלו שקצים ורמשים?!

"ויצאו ויברכו את העם" - אמרו ויהי נועם... לפי שכל ז' ימי המלוואים שהעמידו משה למשכן ושמש בו, ופרקו בכל יום, לא שרתה בו שכינה' (רש"י)

- יש לבאר לפירוש רש"י שכותב שבכל יום מימי המלוואים העמיד ופירק משה את המשכן, כיצד עשה זאת בשבת, והרי מלאכת המשכן ובנין בית המקדש לא דוחים את השבת? ויש לומר: א. כוונתו במילים 'בכל יום' לימות החול, חוץ משבת.
- אולי במשכן נחשב כחלק מעבודות הקרבנות הנצרכות ושאי אפשר לעשותן לפני שבת כי הציווי היה לבנות בכל יום, ולכן הותר.
- הייתה הוראת שעה מיוחדת לעניין זה.
- תמיד לא דוחה את השבת כי זה רק הכשר מצוה, אבל כאן חינוך המשכן הוי מצוה בפני עצמה.
- היון שבנה על מנת לסתור ולפרק, היה זה רק בנין לשעה שמותר מדאורייתא. (חת"ס)

והבדילנו מן התועים

פרקי אבות

מִשֶּׁה קִבַּל תּוֹרָה מִסִּינַי, וּמִסֶּרָה לַיהוֹשֻׁעַ, וַיהוֹשֻׁעַ לְזִקְנִים; וְזִקְנִים לְנָבִיאִים, וְנָבִיאִים מִסֶּרָה לְאַנְשֵׁי כְנֶסֶת הַגְּדוּלָּה. הֵם אָמְרוּ שְׁלֹשָׁה דְבָרִים, הוּוּ מְתוּנִים בְּדִין, וְהֵעִיזוּ תַלְמִידִים הַרְבֵּה, וְעָשׂוּ סִיג לַתּוֹרָה:

יתעורר המעיין ויפלא המתבונן הקורא את המשנה במספר קושיות:

א. היה צריך להיכתב משה קיבל תורה מהקב"ה על הר סיני, ולא מסיני?

ב. הלשון קיבל קצת קשה היה מדויק יותר לומר משה למד תורה בסיני, מפני שלמד שם מפי הגבורה מאה ועשרים יום. ואילו קבלת התורה ארכה זמן קצר בלבד.

ג. מה השייכות של ההקדמה הזו לפרקי אבות. היה צריך להתחיל באנשי הכנסת הגדולה וכו'?

ונראה לתרץ בסייד על ראשון ראשון:

א. משה למד את מידת הענווה מהר סיני, שהרי במתן תורה בו' בסיוון התרברבו ההרים הגבוהים והנשאים לאמר עליו תינתן התורה. אנו הראויים למעמד החשוב. רק הר סיני עמד מבויש ונבוך. אמר להם הקב"ה "למה תרצדון הרים גבנוניים ההר חמד אלוקים לשבתו" (תהילים סח. יז) תרצדון - נוטריקון תרצו דין, וגבנוניים פירושו בעלי מומין כמו שכתוב "או גיבן או דק". ההרים הנשאים כונו בעלי מומין ללמדנו שתורת חיים שנמשלה למים אינה שוכנת במקום גבוה אלא במקומות הנמוכים, הר סיני הנמיך קומתו והתנהג בענווה אמיתית זכה שעליו תינתן תורת הנצח. מההר למד משה ולימד אותנו יסוד חשוב: הענווה היא ראש פינה לכל המידות והתנאי ההכרחי ללימוד התורה. כמו שכתב הרמב"ם לא תימצא התורה בגסי הרוח. וכפי שכתוב "עקב ענווה יראת ה'". וכבר חקרו ותמחה בזה מדוע דווקא משה נבחר לקבל תורה בסיני ולא צדיקי עולם שקדמוהו כמו אדם הראשון נח, אברהם יצחק ויעקב? אלא התירוץ הוא עפ"י הגמרא בחולין (דף פט) גדול הנאמר במשה ואהרן יותר ממה שנאמר באברהם. דאילו באברהם כתיב "ואנוכי עפר ואפר" ואילו במשה ואהרן כתיב "ונחנו מה". ופירושו שעפר ואפר הוא סמל לשפלות אמיתית אבל הוא דבר שיש בו ממשות במציאות. לא כן משה עבד ה' שאמר ונחנו מה כלומר אפס והעדר. כי רק ענוותנותו המיוחדת של משה מסוגלת לזה!

ב. משה קיבל כלומר עשה עצמו כלי קיבול לקבלת התורה. ללמדנו שכל אדם צריך לעשות עצמו כלי הראוי שהתורה תשכון ותשרה בו. וזה יתכן רק ע"י תיקון המידות ומעשיו של האדם. ובהתאם להכנה כך תהה השראת התורה בו. כ"ש "תכין ליבם תקשיב אוזנך". לכן ראוי להיכתב קיבל תורה ולא למד תורה. עיקר ההכנה לקבלת התורה מתחלק לשלושה יסודות עיקריים כפי שפירש אור החיים הקדוש זיע"א בפרשת יתרו על הפסוק "ויסעו מרפידים ויבואו מדבר סיני". תנאי ראשון: התגברות והתעצמות בעסק התורה. ולא תושג ההשגה הזו אלא שישיע אדם עצמו מכל דבר שגורם לו רפיון ועצלות חולשה והסחת הדעת מעסק התורה. דבר שני: שפלות וענווה שאין דברי תורה מתקיימים אלא במי שמשפיל דעתו ומשים עצמו כמדבר. והדבר השלישי: בחבורה ולא בלימוד בפני עצמו וכנגד זה אמר "ויחן שם ישראל" כולם כגוף אחד, כך ילמד אדם בחבורה ובצוותא ויסבירו פנים זה לזה. עכ"ד.

ג. בהקדמה הזו לפרקי אבות בא התנא להשמיענו שגם בדברים שנראים לכאורה כחוקים והנהגות שהשכל מחייבם. כגון: מרבה נכסים מרבה דאגה, או מאן דסאני עלך לחברך לא תעביד וכו', הכל תורה הוא ונכלל בתורה הגדולה והרחבה מיני ים שקיבל משה בהר סיני. (בני בנימין)

היה היה יהודי תמים שנכסים היו לו למעט. מרובל לרובל היה חוסך את כספו, אולי יעלה בהם איזה שימוש בקרוב. דאגתו הייתה פנויה, ושכלו היה שקט ונקי. אף מחשבה ואף הרהור רע לא עלה בו. תמים, עד הסוף.

לאחר ימים לא מעטים חסך ידידו חמישים רובל. לאחר מכן החליט -גמל בליבו שהגיע הזמן בו הוא ייסע לראשונה בחייו ברכבת. פעם ראשונה שהוא יהיה באוויר בנסיעה חשמלית ולא על ידי סוס ועגלה... משמעותי מאוד וכדאי לבזבז את כל חסכונית חייו בשביל הנאה של שלוש שעות. אבל כאמור מכירנו היה יהודי תמים, כפי שהודגש בתחילה.

והוא מתקשר לרכבת ורוצה לקנות כרטיס. הפקיד שדיבר איתו פירט לו שלושה אפשרויות בנסיעה. 5. מחלקה א' - 52 רובל עם כל עשירי הארץ ועם אוכל שתייה פנסיון מלא! 0. מחלקה ב' - עשרים רובל, עם כסאות בלבד ללא אוכל וללא שתייה. 3. מחלקה ג' - ציין בפניו הפקיד- שם לרוב נמצאים גנבים כי זה עולה רק 3 רובל.

ידידנו חשב וחשב, והגיע למסקנה שמחלקה 3 זה המקום שלו, בדיוק 52 רובל - כל חסכוניותו! הוא קנה כרטיס ועמד כמו כולם בתחת הרכבת.

אחרי כמה רגעים הרכבת מגיע ורואה את כולם רצים אחריה. הוא ראה את כולם וגם הוא כך. עלה עם כולם למחלקה 3 של הגנבים, כולם שם בהמות, כבשים פרות תרנגולות. והתמים שלנו ראה שכולם יצאו, גם הוא יוצא. הוא עמד כל הנסיעה שפרה נפלה עליו פעמיים ותרנגולת מגרדת לו את הקרחת, ועוד איזה חתול שמדגדג לו את האיגוזמה שברגל...

לפתע קם הגנב הראשי וצעק: " חבר'ה הכרטיסן הגיע - להתחבאות". תוך רגע קטן כולם התחבאו, וידידנו גם כן התחבא, ולא מצא היכן רק מתחת לספא של הנסיעה, והוא שמן בצורה לא נורמטיבית התקפל בפנים וננעל בתוך הספא ללא אפשרות להזיז אצבע. אבל...

הרגל... הרגל... נתקעה לו בחוץ. הכרטיסן נכנס ורואה רק בהמות, אין נפש חיה. הוא קורא קריאה בקול גדול, אבל אין משיב. לפתע הוא רואה את הרגל של מיועדו.

נתן לו וואחד בעיטה והרים אותו עם הספא ביחד... "גנב מה אתה עושה פה?" הלה לא הסס והוציא לו את הכרטיס למחלקה ראשונה. הכרטיסן נדם לרגע. איך יתכן שאתה נמצא במחלקה כה עלובה. ענה לו מיועדו התמים, שהוא ראה את כולם רצים ולכן גם הוא רץ. על אף שהיה לו כרטיב למחלקה ראשונה.

קוראים יקרים, וכאן מגיע מוסר השכל שלנו, העם הנבחר עם ישראל. אסור לנו ללכת בעיניים עצומות אחר אומות העולם. הם מפחדים מהקורונה - אסור לנו לפחד, הם משעירים השערות - לנו אסור לעשות זאת!! הם מספרים על המתים ההולכים והגדלים מיום ליום וכל היום מחפשים תחזיות למחר- אנחנו אסור לנו לנהוג כך!!

לנו יש כרטיס למחלקה ראשונה, אנחנו לא רצים אחרי העולם שרץ כי פשוט אין להם כרטיס, הם ברמה הזאת... אנחנו? אנחנו? אסור לנו להיות ברמה הזאת. אנו העם הנבחר. עם סגולה מכל העמים.

יה"ר ששמע ונתבשר בשורות טובות ישועות ונחמות
אמן ואמן

באר ההלכה

'החזיר' – 'שחזור להיתרו הראשון'

ובענין 'עוגיות' וכדו' בפסח שנראים כחמץ

בענין 'החזיר', יעויין באוה"ח הקד' עה"פ, י"א ז', 'והוא גרה לא יגר טמא הוא לכם', שכתב 'פירוש תנאי הוא הדבר, כל זמן שהוא לא יגר, אבל לעתיד לבא יעלה גרה ויחזור להיות מותר, ולא שישאר בלא גרה ויותר כי תורה לא תשונה'.

ובפשטות מוכיחים מדבריו, שסימני הטומאה והטהרה של המאכלות, אינם 'סימן' אלא 'סיבה', וזהו שכותב שכשלא יהיו הסימנים, לעת"ל שהחזיר כן יעלה גרה, הוא יהיה טהור. דאי נימא שהסימנים הם רק 'סימן' הלא אחר שכיום יש לנו סימן שהחזיר הינו טמא, היאך הוא יהיה מותר לעת"ל, כשלא יהיה לו הסימן, והלא אנו כבר יודעים שהוא טמא. אלא שיש לדחות, דשמא

זהו דוקא לגבי החזיר, שאצלו יש ריבוי מיוחד שכך הוא הדין. [דבפשטות כוונת האוה"ח היא מכח 'ריבוי הכתוב', שהיה לכתוב 'והוא לא יגר', ומריבוי הכתוב 'והוא גרה לא יגר' למד דבריו. כך מבארים בכוונתו]. ושמא בשאר בעלי חיים הסימנים הם באמת רק סימן. וצ"ע.

ובגוף דברי האוה"ח, יעויין בתורה תמימה, שכתב שכל דבריו מופלאים, שמהיכן הוציא חידוש זה שהחזיר יהיה מותר לעת"ל, ומהיכן נתחדש לו שטבען של הבעלי חיים עתיד להשתנות. אלא שכתב, שכבר שמעו אוזניו שמצטטים מדרש שאומר שהחזיר נקרא חזיר בהיותו והוא עתיד לחזור להיתרו הראשון. [ולכאן היינו להתירו שלפני מתן תורה]. אלא שכותב התורה תמימה, שלא נמצא כזה מדרש, ומה שכן נמצא מדרש שאולי אפשר לפרשו בענין זה, זהו מדרש אחר שפירושו הוא בדרך משל ומליצה על ענין המלכויות, ולא לענין החזיר יהיה מותר. עיין בדבריו. [ועיין גם ברבנו בחיי כאן, שג"כ כתב כן, שההמון מפרשים את המדרש שהחזיר עתיד לחזור להיתרו, והאמת היא שלא לזה נתכוין המדרש, וכעין דברי התורה תמימה, עיי"ש].

אמנם העירו, שבריטב"א בקידושין כן הביא כזה חז"ל. וצ"ע.

כ"ז שמעתי מהגר"מ טרגר שליט"א. והוסיף, שבפרמ"ג בשו"מ כתוב, שלכן אנו קוראים לחזיר 'דבר אחר', בכדי לא להדגיש את שמו שהוא 'חוזר להיתרו', בשביל שלא יבואו לטעות שהוא כבר עכשיו מותר. וזהו 'דבר אחר', ע"ש דברי המדרש שאומר 'דבר אחר ע"כ נקרא שמו חזיר שחוזר להיתרו'. [ולכאן לא ברור, שכשמדגישים את דברי המדרש נותנים ביטוי לדברי המדרש, ועי"ז יותר נזכר הענין שהוא חוזר להיתרו הראשון, שאם לא היינו מזכירים דברי המדרש והיו קוראים לו רק 'חזיר' לא היו בולטים דברי המדרש שהוא חוזר להיתרו הראשון. ואולי עיקר הדגש הוא שיש פירושים אחרים, ועי"כ לא יתנו דגש לפירוש זה שחוזר להיתרו הראשון. וצ"ע].

ועד"ז ביאר, שבפסח לא היו קוראים לסעודות החג 'סעודות לחם', [אף שמצה הלא נקראת 'לחם'], בשביל שלא יבואו להתיר ח"ו לחם בפסח.

והוסיף הגר"מ טרגר שליט"א, שיש ששואלים האם באמת לא ראוי להרבות במיני העוגיות והפיתות וכדו' שעושים היום 'כשרים לפסח'. ואם זה מותר לכאן למה לא לעשות כן. ובאמת, צ"ע בזה ההלכה ולמעשה, ובכל מקרה לגופו, צריך לדעת למי כן לומר זאת ולמי לא. אבל לפי הנ"ל יש ליתן טעם למה לא לנהוג כן, שאם לסעודות החג לא קראו לחם בשביל שלא יבואו עי"ז להתיר לחם, כ"ש וכ"ש שיש לא לעשות את האוכל דומה ללחם ולחמץ, שע"ז ודאי יש יותר חשש שיבואו בעתיד ח"ו להתיר. ודוק. (שירים אארוג גיליון 10)

זאת החיה

בהמות וחיות טהורות

”דָּבְרוּ אֶל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֵאמֹר זֹאת הַחַיָּה אֲשֶׁר תֹּאכְלוּ מִכָּל הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר עַל הָאָרֶץ. כָּל מִפְרֶסֶת פְּרִסָּה וְשִׁסְעַת שִׁסְעַת פְּרִסָּה מַעֲלַת גֶּרֶה בְּבֵהֶמָה אֹתָהּ תֹּאכְלוּ.” (ויקרא יא ב- ג)

ממעלי הגרה. מלא יו"ד י' מינין מעלת גרה שור כבש ועז וז' מיני חיות. (בעל הטורים)

”זֹאת הַבְּהֵמָה אֲשֶׁר תֹּאכְלוּ שׁוֹר שֶׁה כְּשִׁבִים וְשֶׁה עֲזִים. אֵיל וְצִבִי וְיַחְמוֹר וְאֶקוּ וְדִישָׁן וְתֹאוּ וְזֶמֶר. וְכָל בְּהֵמָה מִפְרֶסֶת פְּרִסָּה וְשִׁסְעַת שִׁסְעַת שְׁתֵּי פְרִסוֹת מַעֲלַת גֶּרֶה בְּבֵהֶמָה אֹתָהּ תֹּאכְלוּ.” (דברים יד ו-ז)

לא תאכל כל תועבה. הנה רצה להוסיף ביאור במאכלים האסורים ולכך אמר "לא תאכל כל תועבה" להגיד כי כל הנאסרים נתעבים לנפש הטהורה וענין כל תיעוב שנאה ומיאוס כענין כי נתעב דבר המלך (דהי"א כא ו) כל אכל תתעב נפשם (תהלים קז יח) כי המאכלים האסורים גסים יולידו עובי ואטימות בנפש כאשר הזכרתי במקומו (שמות כב ל) ועל כן אמר עוד (פסוק כ) כל עוף טהור תאכלו להגיד כי אלה אשר אסר נתעבים והשאר טהורים וראויים לנפש טהורה. (רמב"ן דברים)

זאת החיה. מלמד שהיה משה אוחז בחיה ומראה אותה לישראל זאת תאכלו וזאת לא תאכלו. אף בשרצי המים אחז מכל מין ומין והראה להם, וכן בעוף ואת אלה תשקצו מן העוף, וכן בשרצים וזה לכם הטמא. (רש"י ויקרא)

איל וצבי ויחמור. למדנו שהחיה בכלל בהמה, ולמדנו שהבהמה וחיה טמאה מרובה מן הטהורה, שבכל מקום פורט את המועט. (רש"י דברים)

חיות עם סימן אחד

”אֵךְ אֵת זֶה לֹא תֹאכְלוּ מִמַּעֲלֵי הַגֶּרֶה וּמִמְפְרָסֵי הַפְּרִסָּה אֵת הַגָּמֶל כִּי מַעֲלָה גֶרֶה הוּא וּפְרִסָּה אֵינָנוּ מִפְרִיס טָמֵא הוּא לָכֵם. וְאֵת הַשֶּׁפֶן כִּי מַעֲלָה גֶרֶה הוּא וּפְרִסָּה לֹא יִפְרִיס טָמֵא הוּא לָכֵם. וְאֵת הָאֲרֻנְבַת כִּי מַעֲלַת גֶּרֶה הוּא וּפְרִסָּה לֹא הִפְרִיסָה טָמֵאָה הוּא לָכֵם. וְאֵת הַחֲזִיר כִּי מִפְרִיס פְּרִסָּה הוּא וְשִׁסְעַת שִׁסְעַת פְּרִסָּה וְהוּא גֶרֶה לֹא יִגְר טָמֵא הוּא לָכֵם. מִבְּשָׂרָם לֹא תֹאכְלוּ וּבְנִבְלָתָם לֹא תִגְעוּ טָמֵאִים הֵם לָכֵם” (ויקרא יא ד- ה)

את הגמל וגו', ואת השפן וגו', ואת הארנבת וגו', ואת החזיר וגו' - לא התירה תורה בהמה וחיה אלא בשני סימנים אלו, והם פרסותיו סדוקות ומעלה גרה. ומה שלא הזכיר הסוס והחמור, כי אין בהם אחד מסימנים הללו, ולכך הוצרך לפרוט ארבעה אלו שיש בכל אחד מהם סימן אחד של טהרה ואעפ"כ הם טמאים, כיון שאין בהם שני הסימנים של הכשר אלא אחד בלבד והתורה לא התירה אלא בשנים. וכשהזכיר הכתוב החזיר אף הכלב בכלל, שהרי הוא כמותו שאינו מעלה גרה אבל פרסותיו סדוקות. (רבינו בחיי)

גמל- מפרסת פרסה ושסע איננה שוסעת- כגון גמל שפרסתו סדוקה למעלה, אבל למטה היא מחוברת. כאן למדך שנבלת בהמה מטמאה, ובענין שבסוף הפרשה פירש על בהמה טהורה. (רש"י ויקרא יא, כו)

שפן- הוא בריה חלשה, ולכן ייחד להם הקב"ה מחסה בסלעים, שלא יוזקו מבעלי החיים, ומובא במדרש שכל בריאת הסלעים בעולם היה לצורך שפנים. (נשמת כל חי- הרב יחיאל מיכל שטרן)

ארנבת- הארנבת רגליה האחוריות ארוכות ורגליה הקדמיות קצרות כתואר אדם שרגליו ארוכים וידיו קצרים רוקח פרשת שמיני ויש לה לב רך כמו שהובא במדרש תלפיות שאין בעל חי שיש לו לב רך ממנו ובהישמע קול עלה נדף מן הרוח יברח וינוס מפניו ומתוך שיש לה לב רך ופחדנית לכן כתב בספר הברית ח"א מאמר י"א שהארנבת ישעה ועיניה פתוחות. (נשמת כל חי- הרב מיכאל מיכל שטרן)

חזיר- חזיר הוא לשון חזרה כשרוצה להביט בצדדים או מאחוריו אינו יכול לחזור צווארו בלבד לפי שהוא קצר ולכן צריך לחזור את כל גופו, החזיר הוא מין משוקץ מאד ולכן לפעמים מצינו בחז"ל שלא הזכירו את שמו אלא בשם דבר אחר כמו שהובא בשבת קכט ועוד וכתב בספר התשבי ערך דבר שהרחיקו לקרוא את שמו כדי שלא יבואו לאכלו השל"ה סוף פסחים כתב בריאת החזיר נעשה כדי לקבל שכר על זה שלא אוכלים אותו ואל יאמר אדם אי אפשי בבשר חזיר אלא אפשי אלא התורה אסרתו. (נשמת כל חי- הרב יחיאל מיכל שטרן)

אם היתה התורה מתירה חזיר, היו ביתנו מטונפים יותר מבית הכיסא, כבתי הצרפתים עכשיו, כמ"ש פי חזיר כצואה עוברת. (רמב"ם מורה נבוכים ח"ג פמ"ג)

לחידודי- מדור לחידוד המחשבה

איזה מקום יותר גבוה מבית המקדש?